LEGEARTIS ИНГ-ПРО

ISSN 2406-1085

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

legeartis.rs

октобар 2019 / број 85 10/2019

Дуални модел студија – шта доноси новина у систему високог образовања

- Контролна листа за инспекцијски надзор у области безбедности и здравља на раду
- Одржај у судској пракси
- Одговори на питања поводом нових решења предвиђених Законом о здравственој заштити и Законом о здравственом осигурању
- Новија судска пракса која се односи на уговор о доживотном издржавању (разлози ништавости, поништај и раскид уговора и последице смрти даваоца издржавања)
- Испитивање сведока као доказна радња – ослобођење од дужности сведочења (чл. 91, 92. и 94. ЗКП-а)

ЈАВНЕ НАБАВКЕ И БУЏЕТИ • ГРАЂАНСКО ПРАВО • КРИВИЧНО ПРАВО • УПРАВНО ПРАВО • ПРИВРЕДНО ПРАВО • РАДНО ПРАВО • УНАКРСНИ ПОГЛЕД

Србија, Златибор, водопад Гостиље

Дивна

Здравет Воде Србије

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА БРИГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА:
0800 111 111

LEGEARTIS ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

www.legeartis.rs

ISSN 2406-1085
Година VIII, број 84, ОКТОБАР 2019.

Оснивач и издавач:
ИНГ-ПРО Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:
Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник Редакције:
Јован Матијашевић

Главни и одговорни уредник часописа:
Ана Фулетин

Сарадници:
Богдан Младеновић
Весна Филиповић
Дејан Обренић
Драгана Марчетић
Драган У. Калаба
Душан Рајаковић
Жељко Албанезе
Иван Симић
Саша Павловић
Снежана Марјановић

Технички уредник:
Милена Станковић

Лектура:
Милица Радованчев

Графичка припрема:
Мирослав Арамбашић

Штампа:
Digital art, Београд

Редакција:
Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836-890
факс: +381 11 2836-474
имејл: redakcija@legeartis.rs

Часопис излази једанпут месечно (10 бројева и 1 двоброј у оквиру годишње претплате).

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

34

LEGE Artis : прописи у пракси / главни и одговорни уредник Ана Фулетин. - [Штампано изд.] . - Год. 3, бр. 25 (окт. 2014)- . - Београд : ИНГ-ПРО, 2014- (Београд : Digital art). - 28 cm

Месечно. - Наслов лат., текст ћир.. - Преузима нумерацију електронског издања. - Друго издање на другом медијуму: Lege Artis (Online) = ISSN 2334-6140
ISSN 2406-1085 = Lege Artis (Штампано изд.)

Поштовани претплатници,

Недавно усвојени Закон о дуалном моделу студија у високом образовању представља потпуну новину у систему високог образовања у Републици Србији и значајан је корак ка успостављању чвршће везе између привреде и високошколских установа, а треба и да допринесе томе да се студентима пружи још један вид образовања који доноси више практичног рада јер, како је амерички педагог Џон Холт рекао, „учење није продукт наставничког предавања, учење је продукт активности оних који уче". С обзиром на значај за високошколске установе, студенте и послодавце, наведени закон подробно је анализиран у овом броју.

У пракси инспектори рада често спроводе тзв. интегрисани надзор, када истовремено контролишу област радних односа и област безбедности и здравља на раду. У тексту који се налази у рубрици „Радно право" дајемо упутство послодавцима за попуњавање контролне листе из области безбедности и здравља на раду.

Одржај као начин стицања права својине и других стварних права широко је заступљен у нашој судској пракси, посебно када је у питању утврђење права својине на непокретностима, тако да смо се спорним ситуацијама, дилемама и несугласицама у вези са тим бавили у рубрици „Грађанско право". У оквиру исте рубрике настављена је анализа нове судске праксе која се односи на уговор о доживотном издржавању с тим да је у овом броју највећа пажња посвећена питањима која се односе на способност за закључење уговора, као разлог ништавости, као и на поништај и раскид уговора о доживотном издржавању.

Нови Закон о здравственој заштити и Закон о здравственом осигурању уводе значајне промене у здравствени систем, а имајући у виду и да је Посебан колективни уговор за здравствене установе такође новијег датума, разумљиво је постојање великог броја питања и недоумица, тако да смо неке одговоре и разрешења понудили у тексту објављеном у рубрици „Унакрсни поглед".

Поред наведених, ту су и други врло актуелни текстови у поменутим, али и другим рубрикама, као и наше сталне рубрике *Портал читалаца, Календар акаша и Регисшар йройиса донеших између два броја*.

Редакција

Будимо на вези

Часопис *Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ* отворен је за сва ваша питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и критике. Можете их упутити ауторима текстова или на имејл редакције часописа **redakcija@legeartis.rs**

Пратите нас:

- **www.legeartis.rs**
- **www.propisi.net**
- **www.ingpro.rs**
- **www.facebook.com/IngProLegeArtis**

ИНГ-ПРО

Зашто баш PROPISI.NET?

- Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих скраћеница и синонима који се у правној пракси често користе.
- Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, примерима из судске праксе, правним мишљењима и стручним коментарима и другим документима из области које сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- Зато што једним кликом могу да се ископирају текстови у *Word* или *PDF* формату.
- Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.

WWW.**PROPISI.NET**

У овом броју...

РАДНО ПРАВО

4 Дуални модел студија – шта доноси новина у систему високог образовања

10 Контролна листа за инспекцијски надзор у области безбедности и здравља на раду

16 Уплата доприноса за пензијско и инвалидско осигурање на уговорне послове и остваривање стажа осигурања

23 Заштита проналаска из радног односа – новине из Закона о патентима

ГРАЂАНСКО ПРАВО

26 Новија судска пракса која се односи на уговор о доживотном издржавању (разлози ништавости, поништај и раскид уговора и последице смрти даваоца издржавања)

34 Одржај у судској пракси

46 Коментар Закона о изменама и допунама Закона о извршењу и обезбеђењу – други део

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

57 Одговори на питања поводом нових решења предвиђених Законом о здравственој заштити и Законом о здравственом осигурању

63 Међусобни однос правног поретка Србије и Хрватске кроз примену Споразума о питањима сукцесије

КРИВИЧНО ПРАВО

80 Испитивање сведока као доказна радња – ослобођење од дужности сведочења (чл. 91, 92. и 94. ЗКП-а)

ПРИВРЕДНО ПРАВО

89 Супарничарство кроз судску праксу привредних судова

94 Мишљења Министарства трговине у вези са применом новог Закона о трговини и Закона о заштити потрошача

РУБРИКЕ

99 Портал читалаца

108 Преглед прописа донетих између два броја

112 Календар важења правних аката

Дуални модел студија – шта доноси новина у систему високог образовања

За разлику од досадашњих решења, дуални модел студија третира и послодавца као окружење за учење студента, заједно са високошколском установом. То је практично врста учења – обуке, која обухвата три групе учесника: студенте, високошколске установе и послодавце, при чему се међусобни однос високошколске установе и послодавца уређује уговором о дуалном моделу, а међусобни однос послодавца и студента уговором о учењу кроз рад. Прописано је и да студент који обавља учење кроз рад има право на накнаду.

Богдан Младеновић,
дипл. правник,
секретар Пољопривредног факултета Универзитета у Београду

Закон о дуалном моделу студија у високом образовању објављен је у „Службеном гласнику РС" бр. 66/2019 од 18. септембра 2019. године, а ступио је на снагу 26. септембра 2019. године.

Закон о дуалном моделу студија у високом образовању (даље: Закон) заиста је потпуна новина у систему високог образовања у Републици Србији, а као и свака новина – промена доноси бројне дилеме и непознанице услед различитих очекивања.

Предлагач Закона је Влада Републике Србије, а Нацрт закона израдило је Министарство просвете, науке и технолошког развоја.

Зашто се доноси Закон?

Закон представља логичан и очекиван корак у поступку реформи образовања у Србији. Закон о дуалном образовању донет је и ступио је на снагу 2017. године, што је и омогућило остваривање дуалног образовања у средњем стручном образовању. Он је свакако неопходан правни основ за реализацију дуалног модела студија у систему високог образовања Србије.

Образлажући потребу доношења Закона током јавне расправе и образлажући сам Предлог закона, предлагач је увек истицао да се доношењем поменутог закона остварује више циљева реформе образовног система: повећање релевантности високог образовања и запошљивости свршених студената, као и осавремењивање наставног процеса кроз сарадњу са привредом и додир са савременим технолошким достигнућима. Истицано је, такође, и мишљење да ће имплементација дуалног модела студија донети низ користи и за високошколске установе, и за послодавце, и за студенте.

Тако се као разлог за доношење Закона и уопште увођење дуалног модела студија наводи да ће исти допринети развоју истраживања и иновација. Предлагач Закона констатовао је да мањи привредни субјекти најчешће нису у могућности да формирају истраживачко-развојне тимове, а ту студенти дуалног модела могу бити спона која би компанијама указала на савремена достигнућа и подстакла сарадњу универзитета и компанија на реализацији научноистраживачких пројеката. Поред наведеног, током обављања учења кроз рад послодавци остварују непосредан увид у знања и вештине студената и

јектовања и производње, али и менаџмента и маркетинга, што ће захтевати нове вештине и знања, првенствено инжењера и менаџера.

Укратко, Закон о дуалном моделу студија у високом образовању треба схватити као почетни, основни алат, који ће помоћи да се студијски програми брже прилагођавају потребама индустрије, да се успоставе чвршће везе између привреде и високошколских установа и да се студентима пружи још један вид образовања који доноси више практичног рада и припрему за брже укључење у свет рада.

Ако Закон у значајној мери допринесе наведеном, испунио је циљ свог доношења.

Контролна листа за инспекцијски надзор у области безбедности и здравља на раду

Инспекција рада у поступку инспекцијског надзора примењује више контролних листа. У прошлом броју чланак је посвећен контролној листи која се тиче области радних односа, док је у овом броју тема она контролна листа која се односи на област безбедности и здравља на раду.

Саша Павловић,
дипломирани правник

Чланом 61. Закона о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС”, бр. 101/2005, 91/2015 и 113/2017 – др. закон – даље: Закон) прописано је да надзор над применом прописа из области безбедности и здравља на раду врши министарство надлежно за рад преко инспектора рада.

Члан 63. Закона прописује радње које инспектор рада има право и дужност да предузме у поступку контроле безбедности и здравља на раду, тј. има право да:

1) прегледа опште и појединачне акте, евиденције и другу документацију;

2) саслуша и узима изјаве од одговорних и заинтересованих лица;

3) прегледа пословне просторије, објекте, постројења, уређаје, средства и опрему за личну заштиту, предмете, робу и сл.;

4) узима узорке ради анализе, експертиза и сл.;

5) наређује мерења која обавља друга стручна организација кад послодавац самостално или преко одређене стручне организације врши мерења у одговарајућим областима, а резултати извршеног мерења пружају основ за то;

6) послодавцима, запосленим, њиховим представницима и синдикату даје обавештења и савете у области безбедности и здравља на раду, као и о мерама чијом применом се обезбеђује извршавање овог закона на најефикаснији начин;

7) у складу са поднетим захтевом, послодавца и запосленог или представника запослених обавести о извршеном инспекцијском надзору и утврђеном стању;

рада. Послодавац је у обавези да најмање осам дана пре почетка рада надлежну инспекцију обавести о овим чињеницама. Ову пријаву треба да стави на увид уколико је дошло до почетка рада, отварања нове пословнице или промене технолошког поступка, ако се тим променама мењају услови рада (члан 18. Закона).

Уколико послодавац, у складу са прописима из безбедности и здравља на раду, изводи радове на изградњи објекта на привременим или покретним градилиштима, потребно је да надлежној инспекцији поднесе извештај о почетку рада, као и да приложи елаборат о уређењу градилишта. Све су ово акти који су подложни провери приликом вршења надзора и потребно их је припремити.

РУБРИКА 12: ПРЕДСТАВНИЦИ ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ И ОДБОР ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Последњи сегмент тиче се Одбора за безбедност и здравље на раду. Члан 44. Закона каже да запослени могу (а не морају) да изаберу једног или више запослених који ће са представником послодавца образовати Одбор за безбедност и здравље на раду. Већина послодаваца ово нема, али уколико има оформљен Одбор, требало би да приликом надзора стави на увид одлуку о образовању истог.

Предмет провере су и законске обавезе послодавца да барем једном запосленом омогући одсуство са рада у трајању од најмање 5 плаћених часова рада месечно, као и да ли је обезбедио техничко-просторне услове за обављање активности.

Обавеза послодавца је и да омогући увид представнику запослених у све акте везане за безбедност и здравље запослених, као и да упозна Одбор са свим налазима и мерама заштите и превентивних мера или предузетим мерама инспекције рада.

Резиме

Инспекција рада није у обавези да прође кроз сва питања контролне листе, већ може да се концентрише само на поједине рубрике. Иако имају ову могућност, инспектори је ретко користе и углавном пролазе кроз све рубрике. Поједине рубрике које се не контролишу углавном су оне које нису ни погодне за контролу, нпр. рубрика 8 или 12 – уколико привредно друштво у обављању своје делатности не ради са хемијским материјама и сл.

Укупан број бодова, уколико би се прошло кроз све области, износи 170.

На основу свих бодовних ставки које су биле предмет инспекцијског надзора одређује се број бодова и на основу њега степен ризика, који се креће од незнатног (96–100%) до критичног (1–60%).

Контролна листа је саставни део записника о инспекцијском надзору.

Упутно би било да се све ставке које су неспорне попуне и да се документација за коју се унапред зна да ће бити предмет контроле припреми како би се приликом надзора уштедело на времену.

Електронски часопис
ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Електронски часопис Пословни саветник налази се на интернет страници **www.poslovnisavetnik.net** и користи се путем корисничког имена и лозинке.

Сви чланци могу да се претражују на различите начине: по речима у називу или самом чланку, областима или ауторима, а дат је и преглед најчитанијих чланака у току месеца. Такође, на једном месту налази се и архива свих бројева од почетка објављивања. Чланци могу да се штампају и копирају.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Уплата доприноса за пензијско и инвалидско осигурање на уговорне послове и остваривање стажа осигурања

Излагање о плаћању доприноса за ПИО на уговорне послове неосигураним лицима ради признавања стажа осигурања у овом тексту превасходно се односи на рад по уговору о делу, по уговору о заступању и посредовању и по уговору о стручном оспособљавању и усавршавању.

Мр Жељко Албанезе

Према одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Сл. гласник РС”, бр. 34/2003, 64/2004 – одлука УСРС, 84/2004 – др. закон, 85/2005, 101/2005 – др. закон, 63/2006 – одлука УСРС, 5/2009, 107/2009, 101/2010, 93/2012, 62/2013, 108/2013, 75/2014, 142/2014, 73/2018 и 46/2019 – даље: Закон), својство осигураника стиче се на дан почетка, а престаје на дан престанка запослења, обављања самосталне или пољопривредне делатности, **односно обављања уговорених послова** и не може се стећи пре навршених 15 година живота. Поменуто је стицање права осигураника јер су по Закону предвиђене следеће врсте права за лице коме се уплаћују доприноси за пензијско-инвалидско осигурање (даље: допринос за ПИО):

1) за случај старости – право на старосну пензију;

2) за случај инвалидности – право на инвалидску пензију;

3) за случај смрти:

- право на породичну пензију,
- право на накнаду погребних трошкова;

4) за случај телесног оштећења проузрокованог повредом на раду или професионалном болешћу – право на новчану накнаду за телесно оштећење;

5) за случај потребе за помоћи и негом другог лица – право на новчану накнаду за помоћ и негу другог лица.

Другим речима, уплата доприноса за ПИО осигураницима доноси очигледне користи, због чега за физичка лица није свеједно да ли им се и по ком основу уплаћује ово осигурање. Наиме**, Законом су предвиђене три категорије обавезно осигураних лица (члан 10):**

- **запослени,**
- **лица која самостално обављају делатност и**
- **пољопривредници.**

За лица која истовремено испуњавају услове за осигурање по више основа утврђен је приоритет основа осигурања према претходно наведеном редоследу (запослени – лица која самостално обављају делатност – пољопривредници), што значи да постојање запослења искључује осигурање по основу истовременог обављања самосталне или пољопривредне делатности.

Оно што је посебно интересантно у овом кратком упознавању са пензијско-инвалидским осигурањем јесте претходна констатација **да се својство осигураника на пензијско-инвалидско осигурање и сва наведена права из тог осигурања стичу и обављањем уговорених послова**. При томе треба имати у виду да уговорене послове (ван радног односа) може да обавља како запослено, односно већ осигурано лице, тако и лице ван осигурања (незапослено), при чему се у оба случаја плаћа допринос за ПИО, али то

ња („Сл. гласник РС”, бр. 118/2003, 11/2006, 54/2010 – др. пропис и 44/2018), а то су:

- **образац М-УН** – Пријава о уплати доприноса по основу уговорене накнаде, односно накнаде по основу уговора о допунском раду и висини те накнаде – ако се пријава подноси за једно лице,
- **образац М-УНК** – Пријава о уплати доприноса за више лица по основу уговорене накнаде, односно накнаде по основу уговора о допунском раду и висини те накнаде – ако се пријава подноси за више лица;

2) у року од 3 дана од дана уплате доприноса Републичком фонду ПИО, и то:

а) према седишту исплатиоца накнаде – за осигуранике који обављају уговорене послове, а обавезно су осигурани по основу обављања тих послова,

б) према надлежности фонда код кога су обавезно осигурани по другом основу – за осигуранике који обављају уговорене послове, а нису обавезно осигурани по основу обављања тих послова.

Уз уредно попуњену пријаву М-УН или М-УНК (ако се исплата врши већем броју лица), послодавац као исплатилац уговорене накнаде мора да достави на увид:

- Извод из појединачне пореске пријаве за порез и доприносе по одбитку (извод обрасца ППП-ПД);
- обавештење Пореске управе о успешном пријему пореске пријаве ППП-ПД;
- уговор на основу кога се врши исплата уговорене накнаде;
- извод пословне банке из ког може да се утврди да су порез и доприноси по одбитку по основу конкретне пријаве плаћени на јединствени уплатни рачун.

ТРАЈАЊЕ ОСИГУРАЊА ПО ОСНОВУ УГОВОРНОГ ОБАВЉАЊА ПОСЛОВА

Незапослено лице које почиње да обавља уговорне послове ван радног односа послодавац пријављује на осигурање. Сходно члану 14. став 1. Закона, својство осигураника стиче се на дан почетка, а престаје на дан престанка обављања уговорених послова, дакле незапослено и неосигурано лице својство осигураника стиче на дан почетка обављања уговорених послова, а то својство престаје му на дан престанка обављања уговорених послова.

Притом, као датум почетка и престанка обављања ових послова узимају се датуми наведени у уговору о обављању уговорених послова. Уколико у уговору ови датуми нису наведени, а није их могуће ни утврдити, као датум почетка обављања послова узима се датум закључења уговора, а као датум престанка обављања послова последњи дан периода за који је утврђен стаж осигурања по основу обављања послова. Ово се наводи сходно члану 14. став 5. Закона, у ком се прописује да осигураници из члана 12. став 1. тачка 3) Закона (осигураници самосталних делатности по основу обављања уговорених послова) могу да стекну, односно може да им престане својство осигураника према утврђеном стажу осигурања уколико не може да се утврди почетак односно престанак обављања ових послова.

По овом питању такође треба имати у виду и одредбу члана 50. став 1. Закона, која прописује **да се у стаж осигурања рачуна време за које је осигураник из члана 12. став 1. тачка 3) Закона (лице које је стекло статус осигураника самосталних делатности по основу обављања уговорних послова) остварио уговорену накнаду за коју је плаћен допринос**. Стаж осигурања остварен по овом основу у једној календарској години може да износи највише 12 месеци.

Према томе, лицима која обављају послове по основу уговора ван радног односа у стаж осигурања рачуна се време за које је остварена накнада на коју је плаћен допринос.

Овде се ради о рачунању стажа осигурања без обзира на то колико траје обављање послова по основу неког уговора, уз услов да овако утврђен стаж осигурања не може да износи више од 12 месеци у једној календарској години.

Заштита проналаска из радног односа – новине из Закона о патентима

Циљ измена Закона о патентима је да се одредбе које уређују заштиту и коришћење проналазака насталих у радном односу уреде на ефикаснији начин, узимајући у обзир интересе послодавца и интересе запосленог који створи проналазак у радном односу.

Редакција

Народна скупштина Републике Србије донела је Закон о изменама и допунама Закона о патентима, који је објављен у „Службеном гласнику РС" бр. 66/2019 од 18. 9. 2018. године (даље: Измене Закона). Измене Закона ступиле су на снагу 26. септембра 2019. године. Законом о патентима („Сл. гласник РС", бр. 99/2011, 113/2017 – др. закон, 95/2018 и 66/2019 – даље: Закон) уређује се правна заштита проналазака, који се штите патентом или малим патентом.

Шта је проналазак из радног односа

Према новим одредбама члана 57. Закона, **проналазак из радног односа је**:

1) проналазак који запослени створи:

- извршавајући послове који су утврђени уговором о раду између запосленог и послодавца или
- у складу са посебним актом послодавца којим су уређени послови истраживања и развоја;

2) проналазак који је створен:

- за време трајања уговора о раду,
- у периоду од годину дана од дана престанка уговора, ако је тај проналазак створен у вези са активностима послодавца или коришћењем материјалнотехничких средстава, информација и других услова које је обезбедио послодавац или
- као последица професионалне обуке коју је послодавац обезбедио запосленом.

Овим новим одредбама члана 57. Закона посебно је наглашено да проналазак из радног односа није само онај проналазак који је запослени створио извршавајући своје радне обавезе, већ и онај који је створио коришћењем ресурса послодавца или у вези са активностима послодавца, чак иако такве активности нису биле извршавање радних обавеза. Ако је послодавац обезбедио запосленом обуку на одређеним пословима, па запослени, користећи се таквим знањима, створи проналазак, исти ће се сматрати проналаском насталим у радном односу.

У смислу ових одредби запослени је физичко лице које обавља рад за послодавца на основу уговора о раду.

Заштита проналаска из радног односа

Проналазак из радног односа, регулисан на претходно изнет начин у члану 57. Закона, има и своју дефинисану законску правну заштиту. Наиме, према иновираном члану 58. Закона, право на заштиту проналаска из радног односа има послодавац ако уговором између проналазача и послодавца није друкчије уређено. **При томе, ако је проналазак из радног односа заштићен на име послодавца, проналазачу припадају морална права у вези са тим проналаском, као и право на накнаду.**

Наиме, правило је да послодавац има право на заштиту проналаска из радног односа. Другачији правни режим је могућ, али само ако послодавац и запослени другачије угово-

надлежним органом и да економски искоришћава проналазак. У том извештају, поред уобичајених личних података о проналазачу, потребно је навести и следеће:

- потпун и тачан опис проналаска, са посебним истицањем новог техничког решења, као и нацрт ако је потребан за његово разумевање;
- најбољи начин примене проналаска;
- податке о послу или посебном радном задатку на коме је запослени радио у тренутку настанка проналаска или о закљученом истраживачком уговору;
- начин на који се дошло до проналаска (експерименти и сл.);
- податке о средствима послодавца која је запослени користио у стварању проналаска.

Циљ ових објашњења је пре свега разумевање проналаска, али и назнака како је дошло до стварања проналаска – која и колика средства послодавца су у ту сврху коришћена. Наведене информације су потребне и ради каснијег објективног и правичног одређивања накнаде запосленом за искоришћавање проналаска из радног односа.

У наставку ове регулативе, изменењем чланом 62. Закона уређује се питање обавезе послодавца да обавести запосленог да ли проналазак који је створио извршавајући своје радне обавезе спада у категорију проналазака из радног односа (из члана 57. Закона). Рок за достављање таквог обавештења је шест месеци од дана када запослени обавести послодавца да је створио проналазак (до сада је тај рок износио два месеца), имајући у виду да се у великим интернационалним компанијама одлука о заштити проналаска доноси узимајући у обзир интересе компаније на међународном нивоу. Наравно да послодавац који донесе одлуку раније у вези са природом проналаска који је запослени створио може да достави такво обавештење запосленом и пре истека рока од шест месеци. Ако запослени пропусти да обавести послодавца о томе да је створио проналазак извршавајући своје радне обавезе, рок од шест месеца почиње да тече од дана сазнања послодавца за настанак проналаска из радног односа.

Ако послодавац, након разматрања извештаја достављеног од запосленог, закључи да проналазак који је створио запослени није проналазак из радног односа у смислу Закона, право на заштиту таквог проналаска припада запосленом.

И у овом случају, уколико дође до спора између послодавца и запосленог у вези са природом проналаска, одлуку о томе да ли проналазак припада категорији проналазака из радних односа донеће надлежни суд.

Даљи однос запосленог и послодавца по овом питању регулише изменењени члан 63. Закона.

Конкретно, након што запослени обавести послодавца да је створио проналазак у радном односу и послодавац се сагласио да је то проналазак који припада категорији проналазака из радног односа, послодавац је дужан да запосленом одговори да ли ће за тај проналазак поднети патентну пријаву. Послодавац може да одлучи да покрене поступак заштите предметног проналаска или да одлучи да то не чини, при чему:

1) ако се одлучи да поднесе пријаву – обавестиће о томе запосленог и биће дужан да у разумном року пријаву заиста и поднесе;

2) ако се одлучи да не покрене поступак заштите предметног проналаска – обавестиће о томе запосленог, након чега право на подношење пријаве за такав проналазак припада запосленом, ако није другачије уговорено између запосленог и послодавца.

Новину у односу на досадашњу законску регулативе представљају ст. 4. и 5. овог члана, који предвиђају обавезу и једне и друге стране, и послодавца и запосленог, да се међусобно обавештавају и сарађују у вези са заштитом предметног проналаска у земљи и/или иностранству. Такође, на захтев послодавца запослени је дужан да обезбеди техничку помоћ за добијање заштите и примену проналаска створеног у радном односу.

У посебном случају, ако послодавац оцени да проналазак обухвата неку од производних тајни послодавца и одлучи да из тих разлога не поднесе пријаву, дужан је да о томе писмено обавести запосленог. У том случају запослени нема право на заштиту проналаска, али има право на накнаду од послодавца у складу са Законом.

Новија судска пракса која се односи на уговор о доживотном издржавању (разлози ништавости, поништај и раскид уговора и последице смрти даваоца издржавања)

Анализа различитих случајева из најновије судске праксе који се односе на уговоре о доживотном издржавању започета је у прошлом, а наставља се у овом броју часописа, при чему је акценат стављен на способност за закључење уговора, као разлог ништавости, као и на поништај и раскид уговора о доживотном издржавању.

Снежана Марјановић,
судија Вишег суда у Београду

СПОСОБНОСТ ЗА ЗАКЉУЧЕЊЕ УГОВОРА КАО РАЗЛОГ НИШТАВОСТИ

Уговор о доживотном издржавању, поред разлога ништавости који могу да се тичу форме, основа и предмета уговора, може да буде ништав и уколико уговарачи, а то је најчешће прималац издржавања, нису способни за закључење уговора услед свог психофизичког стања. То се процењује према стању уговарача у време закључења уговора.

Из образложења:

Према стању у списима, тужиље и тужени су деца пок. АА, преминуле 24. 12. 2013. године у Београду. АА је са туженим закључила уговор о доживотном издржавању 23. 6. 2006. године, којим се тужени, као давалац издржавања, обавезао да се брине о мајци и њеним целокупним потребама до краја њеног живота и да је сахрани, а пок. АА да му у накнаду за уговорено издржавање пренесе право својине на стану бр. 1 у ул. А бр. 1 у Београду. АА је рођена 1923. године, а у време закључења оспореног уговора имала је 82 године, била је пензионер, боловала је од повишеног крвног притиска, шећерне болести и проширених вена, болест се манифестовала у отежаном кретању и ранама на ногама које су тешко зарастале. До закључења оспореног уговора лечила се код интернисте, кардиолога и ендокринолога и примала је терапију за своје основне болести. У медицинској документацији у периоду до закључења уговора нема забележених психичких измена ни психијатријских лекова у виду редовне терапије.

Тужиље су, као потенцијални наследници пок. АА, још за њеног живота поднеле тужбу за поништај оспореног уговора, заснивајући је на тврдњи да пок. АА није имала пословну способност потребну за закључење тог правног посла. АА је у парници на туженој страни активно учествовала до 2009. године, а 10. 4. 2008. године саслушана је у својству парничне странке. Паралелно са парницом вођен је и поступак за лишење пословне способности и АА је решењем суда од 10. 10. 2012. године у потпуности лишена пословне способности и

не пристану на продужење уговора о доживотном издржавању, исти се раскида, а они не могу захтевати накнаду за раније дато издржавање. Ако брачни друг и потомци даваоца издржавања **нису у стању** да преузму уговорне обавезе, могу захтевати накнаду од примаоца издржавања. Суд ће ту накнаду одредити по слободној оцени, ценећи имовно стање примаоца издржавања и оних који су били овлашћени на продужење уговора.

Тај пристанак за прелаз обавеза са покојног даваоца издржавања на његовог брачног друга и потомке не мора бити дат у истој форми у којој се закључује уговор о доживотном издржавању, нити је потребно закључивати нов уговор или анекс уговора. Ради се о специфичном уговору који се закључује управо у односима који су врло лични и често су управо та лица заједно са даваоцем издржавања извршавала уговор о доживотном издржавању. Не ради се о новом уговору, већ о продужењу уговора који је закључио њихов правни претходник. Закон не предвиђа неку посебну форму за пристанак, па може да се сматра да се пристанак може дати и усмено или прећутно, настављањем извршавања обавеза даваоца издржавања према примаоцу издржавања. Пристанак примаоца издржавања није потребан, али он увек може да тражи раскид уговора ако постоје услови за то. Често у оставинском поступку брачни друг и потомци дају изјаву да пристају да преузму права и обавезе из закљученог уговора о доживотном издржавању. Мишљење је и Стручног савета Јавнобележничке коморе Србије да се та изјава даје у форми предвиђеној за наследну изјаву. Разлози правне сигурности у погледу овакве врсте уговора чије извршавање дуго траје иду у прилог оваквој пракси.

ЗАКЉУЧАК

Уговор о доживотном издржавању је именован, строго формалан, двостранообавезан, теретан, алеаторан, личан и по правилу се извршава дуги низ година. Тумачење одредби овог уговора и оцена сваке конкретне животне ситуације јесте деликатно и захтева озбиљну анализу и активност како странака тако и суда.

Одржај у судској пракси

Институт одржаја представља један од начина стицања права својине и других стварних права, при чему је широко заступљен у нашој судској пракси, у којој су се појавиле одређене дилеме и несугласице, које су ауторке настојале да, уз преглед постојећег стања, разреше, али и да понуде могуће одговоре.

Весна Филиповић,
судија Апелационог суда у Београду
Драгана Марчетић,
судија Вишег суда у Београду

НАЧИНИ СТИЦАЊА ПРАВА СВОЈИНЕ

По нашем праву, сходно Закону о основама својинскоправних односа („Сл. лист СФРЈ”, бр. 6/80 и 36/90, „Сл. лист СРЈ”, бр. 29/96, и „Сл. гласник РС”, бр. 115/2005 – др. закон), али и Закону о државном премеру и катастру, који представља *lex specialis* у односу на Закон о основама својинскоправних односа, својина се стиче по основу закона, одлуке државног органа, правног посла и наслеђивањем (члан 20. Закона о основама својинскоправних односа).

Стицање права својине по самом закону назива се у теорији оригинарним начином стицања јер стицалац права својине не црпи своје право из права правног претходника – ранијег титулара права својине на истој

Овај начин стицања права својине и других стварних права широко је заступљен у нашој судској пракси, посебно када је у питању утврђење права својине на непокретностима. У пракси постоје дилеме и несугласице, нарочито када се расправља о могућности стицања права одржајем на градском грађевинском земљишту и питању савесности држаоца када је непокретност уписана у јавне књиге као власништво другог лица.

Овај текст нема претензије да све ове дилеме разреши, већ да дâ преглед постојећег стања и евентуално понуди могуће одговоре у спорним ситуацијама. Такође, идеја ауторки била је и да се у вези са неким спорним питањима започне дискусија која може да изроди нека нова практична решења.

Коментар Закона о изменама и допунама Закона о извршењу и обезбеђењу – други део

Хронолошка анализа најважнијих измена и допуна ЗИО-а, које су извршене у складу са нормирањем закона, започета је у прошлом, а настављена у овом броју, док ће одредбе које се тичу измена и допуна законских одредби у вези са правним лековима бити разматране у оквиру посебног текста у наредном броју часописа.

Дејан Обренић,
дипл. правник

Чланом 68. Закона додаје се члан 151а ЗИО-а, којим су начињене значајне измене у погледу извршења на непокретностима. Кроз нови члан 151а Закона дефинисана су два нова правила која се тичу извршења на непокретностима. Наиме, након уписа забележбе решења о извршењу јавни извршитељ ће по службеној дужности или на предлог странке одредити да се извршење спроведе на другој непокретности или другим средством и предметом извршења, ако постоји очигледна несразмера између висине потраживања извршног повериоца и вредности непокретности коју је извршни поверилац предложио у предлогу за извршење, а друга непокретност, односно друго средство и предмет извршења довољни су за намирење потраживања извршног повериоца у разумном року. Такође, ако су одређени друго средство и предмет извршења, забележба решења о извршењу на непокретности остаје уписана у Катастру непокретности све док потраживање извршног повериоца не буде намирено. Циљ ове две норме је да подмири потребу заштите начела сразмерности у извршном поступку, при чему се оно најчешће и мора штитити приликом извршења на непокретностима, као и потреба намирења извршног повериоца. Јавни извршитељ по службеној дужности мора да води рачуна да не дође до очигледне несразмере између висине потраживања извршног повериоца и вредности непокретности која је означена као предмет извршења. И на овај начин постиже се афирмација начела сразмерности у делу Закона који говори о извршењу на непо-

од три месеца, па ће се поводом овог питања примењивати опште правило из члана 126. Закона.

Чланом 140. Закона измењен је члан 397. ЗИО-а у погледу прописивања изричите могућности одређивања извршења на целокупној имовини извршног дужника у случајевима извршења ради намирења потраживања из комуналних и сродних делатности, као и могућности на страни јавног извршитеља за коришћење штамбиља.

Чланом 147. Закона прецизира се члан 445. став 1. тачка 3) тако што је извршена промена описа претходне мере, па је као претходна мера предвиђен налог организацији за принудну наплату да новчана средства у висини обезбеђеног потраживања пренесе у депозит јавног извршитеља.

Чланом 148. Закона у члан 455. ЗИО-а додат је став 2, којим је изричито прописано да није дозвољено одређивање привремене мере којом би се забранило спровођење извршења, чиме се такође разрешавају недоумице које су постојале у пракси.

Одредбама чл. од 166. до 170. Закона дефинисане су прелазне и завршне одредбе. Чланом 166. Закона прописан је изузетак од правила да одредбе овог закона почињу да се примењују почев од 1. 1. 2020. године. Тако је прописано да ће се извршни поступци у којима извршење или обезбеђење спроводи суд, а за чије спровођење је по одредбама овог закона искључиво надлежан јавни извршитељ, наставити пред јавним извршитељем. Јавног извршитеља који ће спроводити извршење одређује председник суда тако што решење о извршењу са списима предмета доставља јавном извршитељу чије се седиште налази на подручју суда који је донео решење о извршењу, а ако више јавних извршитеља има седиште на подручју тог суда, решења о извршењу и списи предмета достављају се равномерно према редоследу по коме су јавни извршитељи уписани у Именик јавних извршитеља и њихових заменика. У наведеним случајевима извршни поверилац је дужан да уплати 25% предујма прописаног Јавноизвршитељском тарифом.

Поред наведеног, прописана су и два додатна правила у овом члану. Најпре, изузетак по којем се извршни поступци за намирење потраживања из комуналних и сродних делатности, као и поступци који се воде ради намирења или обезбеђења потраживања извршног повериоца Републике Србије, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе, јавног предузећа и другог правног лица чији је оснивач или власник Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, чије извршење спроводи суд применом члана 547. ЗИО-а и у којима до дана ступања на снагу овог закона није започето спровођење извршења, односно у којима је од последње предузете радње спровођења протекло више од шест месеци, обустављају на дан ступања на снагу овог закона, ако главница потраживања које се намирује или обезбеђује не прелази износ од 2.000 динара.

Осим тога, предвиђено је још једно правило по којем се обуставља извршење на рачуну извршног дужника који је на дан ступања на снагу овог закона у блокади дуже од три године, ако извршни поверилац у року од осам дана од дана ступања на снагу поменутог закона не предложи промену средства и предмета извршења. Имајући у виду да је Закон ступио на снагу у суботу 3. 8. 2019. године, у време масовног коришћења годишњих одмора и смањеног капацитета рада судова и адвоката, јасно је да ће одредбе овог члана доживети експанзију у примени већ у сам освит ступања на снагу, а на незадовољство бројних извршних поверилаца који у последње три године чекају прилив са рачуна извршних дужника.

Одредбама чл. од 167. до 170. превиђено је да ће поступци извршења и обезбеђења бити започети пре ступања на снагу овог закона, као и да ће се окончати по досадашњим прописима. Осим тога, одређено је и да ће се одредбе које говоре о електронском јавном надметању искључиво примењивати почев од 1. 7. 2020. године, као и да ће подзаконски акти за спровођење овог закона бити донети у року од 60 дана од дана његовог ступања на снагу.

Одговори на питања поводом нових решења предвиђених Законом о здравственој заштити и Законом о здравственом осигурању

Решене су одређене недоумице које се односе на нова законска решења, пре свега оне које се односе на могућност давање поклона здравственим радницима, а затим и у погледу најављеног интегрисања домова здравља и болница, рекламирања здравствених установа, услова за избор и именовање директора здравствених установа, као и здравственог осигурања пензионера који су у радном односу.

Душан Рајаковић,
спец. менаџмента
здравствених установа

С обзиром на то да је, ступањем на снагу нових Закона о здравственој заштити и Закона о здравственом осигурању, здравствени систем Републике Србије претрпео значајне промене, као и да је од самог доношења закона прошло безмало шест месеци, прве анализе законских решења, укључујући и критике и похвале, могу се дати већ сада. Имајући у виду и да је Посебан колективни уговор за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе такође новијег датума (на снази од 8. 1. 2019. године), разумљиво је постојање великог броја питања и недоумица као последица усвајања горенаведених правних аката. Иако је намера законодавца без сваке сумње била позитивна и корисна и, како се приликом доношења говорило, у циљу унапређења система здравственог осигурања и реформе здравственог система, ипак поједини новитети захтевају подробнија објашњења. Најрелевантнији коментар сваког закона, па и већ поменутих, може се дати тек протеком времена, односно након примене законских решења у пракси. С тим у вези у овом тексту понудићемо одговоре на неколико питања која су изазвала највеће интересовање како пацијената, као корисника услуга, тако и запослених радника у здравству, као пружаоца тих услуга. Обрађена су питања у вези са давањем поклона здравственим радницима, најављеног интегрисања домова здравља и болница, рекламирања здравствених установа, услова за избор и именовање директора здравствених установа и здравственог осигурања пензионера који су у радном односу. Још једна тема која је веома значајна, а која с разлогом није нашла место у овом тексту, јесте питање допунског рада. Како се очекује доношење подзаконског акта (правилника) којим ће се ближе уредити ова материја, мишљења смо да треба сачекати са анализом тако обимне теме како би била обрађена прецизно и јасно, али и поткрепљена одговарајућом правном регулативом.

осигурано или као корисник пензије или као лице у радном односу. Чланом 15. новог Закона о здравственом осигурању уређено је питање приоритетног основа осигурања у случају када осигураник испуњава услове за стицање својства осигураника по више основа осигурања, као и обавезе таксативно набројаних категорија лица која испуњавају услов за стицање својства осигураника по више основа да изаберу један од основа осигурања по коме ће бити осигурани. Наведеним чланом 15. Закона пензионери – осигураници који су засновали радни однос немају више обавезу да изаберу основ осигурања по коме ће бити осигурани, већ у случају заснивања радног односа морају да буду осигурани као запослени. Наведена одредба која се односи на приоритетно осигурање примењује се и на пензионере који су засновали радни однос пре 11. априла 2019. године, а свакако од дана ступања на снагу Закона (11. април 2019. године) и на све остале. То значи да су послодавци дужни да врше обрачун и уплату доприноса за обавезно здравствено осигурање за све запослене пензионере, независно од чињенице да ли су пензионери раније приликом заснивања радног односа дали изјаву да желе да буду здравствено осигурани као пензионери.

Напомињемо да осигураници пензионери који су у радном односу, као и чланови њихових породица који су преко њих осигурани, правилном применом ове одредбе немају прекид здравственог осигурања, већ им се само мења његов основ. Према мишљењу и препоруци Министарства здравља, Републички фонд за здравствено осигурање, у сарадњи са Републичким фондом за пензијско и инвалидско осигурање, треба да предузме неопходне мере и активности како би сви пензионери у радном односу и чланови њихових породица који су преко њих осигурани несметано могли и даље да користе права из обавезног здравственог осигурања, у складу са Законом. Треба напоменути да је осигурање по основу пензије и даље приоритетно у односу на друга осигурања, и то по основу обављања самосталне делатности и по основу обављања послова по основу уговора ван радног односа (уговор о делу, привремени и повремени послови, ауторски уговор…). Пензионери који обављају ове послове и убудуће ће бити осигурани по основу пензије.

Ефекти ове новине видљиви су и у финансијском смислу, с обзиром на то да је пракса показала да су се пензионисана лица у радном односу махом опредељивала да буду обавезно осигурана по основу пензије, што је за последицу имало да приликом исплате зараде није постојала обавеза плаћања доприноса за обавезно здравствено осигурање.

Међусобни однос правног поретка Србије и Хрватске кроз примену Споразума о питањима сукцесије

После доношења одлуке Европског суда за људска права, представка бр. 73035/14 од 30. 1. 2018. године, којом је одбијен захтев за пружање правне заштите тражиоцу – предузећу које има седиште на територији Републике Србије, услед конфискације имовине од стране Хрватске (како је наведено у представци тражиоца) код великог дела шире, а и стручне јавности управо се јавила дилема на тему да ли снага једног правног поретка лежи у капацитетима истог да заштити интересе својих резидената, а самим тим и снагу свог ауторитета, или снага истог заиста лежи у доследној примени „апстрактних вредности правне државе као темељне вредности Европске уније". Кроз овај текст аутор ће покушати да се приближи одговору на ово питање, а за наведени циљ користиће се упоредном анализом пре свега доступних правних аката оба правна поретка.

Иван Симић,
адвокат из Београда

1. УВОД

Снага јавног поретка једног друштва неодвојива је од капацитета правног поретка као есенцијалне супстанце постојећег друштвеног уређења. Правни поредак једног друштва сачињава пре свега нормативна уређеност, као и међусобна усклађеност правних аката који чине нормативни оквир целокупног правног, а самим тим и јавног поретка. Међутим, ништа мање значајан чинилац није ни капацитет институција постојећег правног поретка, односно појединаца у оквиру истих, који у основи представљају снагу сваке институције. Када говори о институционалном оквиру, аутор не мисли само на носиоце правосудних функција као представнике институција судске власти, већ подразумева и остале појединце који институционално делују у оквирима правног поретка било као посебни имаоци јавних овлашћења (влада, министарства, агенције, служба катастра непокретности) било као други чиниоци уставно-правног система. У правнотеоријском смислу снага једног правног поретка првенствено је садржана у правној извесности, односно у доследној посвећености конкретног друштва фундаменталним цивилизацијским тековинама, као што је на пример право својине, а затим и у посвећености темељним вредностима саме Европске Уније, које се манифестују кроз стандарде правне државе. Приступ и однос према поменутим цивилизацијским тековинама од стране правног поретка најмлађе чланице ЕУ (Хрватске) и државе која претендује да буде чланица ЕУ (Србија) биће предмет предстојеће анализе аутора овог чланка управо кроз при-

Фактичка конфискација од стране правног поретка Републике Хрватске, у поређењу са заштитом делова предузећа чије је седиште на територијама бивших југословенских република од стране правног поретка Републике Србије у виду омогућавања наставка обављања делатности тих предузећа, без обзира на свој хуманији *ratio*, очигледно није у духу савременог правног друштва које је на неки начин одобрило управо фактичку конфискацију. Иако савремено правно друштво намеће прописе о реституцији, као предуслов за припадност друштву које темељи европске вредности, оно истовремено „одобрава" процесе који за последицу имају нови круг конфискације имовине на прагу 21. века. За крај, само по себи намеће се још и питање да ли савремено правно друштво ,које се манифестује кроз институције Европске уније, прави разлику између конфискације имовине која се дешавала након 1945. године и оне која се дешавала након 1995. године.

Ендноте:

1 Физичка и правна лица која пребивалиште односно седиште имају на територији домицилне државе.
2 Физичка и правна лица која пребивалиште односно седиште имају на територији неке друге државе.
3 Одлука Европског суда за људска права, прво одељење, представка бр. 73035/14 од 30. 1. 2018. године, којом је одбијен захтев за пружање правне заштите тражиоцу – предузећу које има седиште на територији Републике Србије, услед конфискације одузимања имовине од стране Хрватске државе (како је наведено у представци тражиоца).
4 На овакав закључак упућује управо горепоменута одлука ЕСЉП којом је „одобрено" поступање правног поретка републике Хрватске.
5 Извор: портал H1 http://rs.n1info.com/Biznis/a372965/Srbija-i-Hrvatska-Politika-i-nesrazmera-u-investicijama.html.
6 Аутор није могао доћи до аутентичног акта, али је неспорно да је Вартекс преузео предметне непокретности.
7 Извор: Изјава Миљенка Видачека, председника компаније Вартекс дневном листу „Глас јавности" 16. 3. 2013. године, http://arhiva.glas-javnosti.rs/arhiva/2002/11/16/srpski/E02111504.shtml.
8 Међудржавни споразум бивших југословенских република, као новонасталих држава, и СРЈ, као сукцесора СФРЈ, закључен 29. јуна 2001. године у Бечу.
9 Уставни суд Хрватске.
10 Уставног суд Србије.
11 Основна организација удруженог рада.
12 Сложена организација удруженог рада.
13 Одлука УСС Уж-3186/2012 од 19. 3. 2015. године.
14 Републички геодетски завод – Служба за катастар непокретности.
15 Запажање аутора.
16 У-III-1278/2015 од 19. маја. 2016. године.
17 Врховни суд Хрватске.
18 Одлука УСС Уж-8183/2013 од 20. 9. 2017. године.
19 Одлука УСХ У-III-214/2018 ОД 18. 4. 2018. године.
20 Високи савет судства.
21 Конвенција за заштиту људских права и темељних слобода.
22 Из одлуке ЕСЉП, представка број 73035-14 од 30. јануара 2018. године.

ИНГ-ПРО
3 ДЕЦЕНИЈЕ
СНАГА НЕМА ЛУТАЊА

Испитивање сведока као доказна радња – ослобођење од дужности сведочења (чл. 91, 92. и 94. ЗКП-а)

Испитивање сведока, као једна од доказних радњи предвиђених Законом о кривичном поступку, анализирана је кроз примере из судске праксе.

Драган У. Калаба,
заменик ВЈТ у Чачку

У оквиру главе VII Законика о кривичном поступку („Сл. гласник РС”, 72/11… 35/19), под називом „Докази” предвиђена је и једна од доказних радњи – испитивање сведока. Целокупна материја која се односи на испитивање сведока обухваћена је чл. од 91 до 113. ЗКП-а.

Предмет овог рада су само одредбе које се односе на својство сведока (чл. 91. ЗКП-а), способност и дужност сведочења (чл. 93. ЗКП-а) и ослобођење од дужности сведочења (чл. 94. ЗКП-а).

У чл. 91. ЗКП-а под називом „Сведок”, а у оквиру основних одредаба у вези са испитивањем сведока предвиђено је следеће: *Сведок је лице за које је вероватно да ће дати обавештења о кривичном делу, учиниоцу или о другим чињеницама које се утврђују у поступку.*

На овај начин дефинисан је појам сведока који ће након позивања бити и испитан. Прво, законодавац је означио „сведока” без одређене градације и врсте сведока који треба да се испитају, тако да се, друго, ради о општој одредби да је то свако лице које располаже обавештењима о кривичном делу, учиниоцу или о другим чињеницама које се утврђују у поступку. Наравно, то су обавештења која се односе на предмет доказивања у конкретном кривичном поступку. То значи да је сведок лице за које је вероватно да ће дати обавештења о којима је претходно било речи, а потом се позива и на крају испитује.

Нужно је указати на то да је испитивање сведока сложена процесна радња, па се од органа поступка – јавног тужиоца или суда – прво, тражи познавање кривичног права и његових института, друго, добро познавање чињеничне грађе кривично правног догађаја, односно стање осталих доказа у предмету, треће, познавање кривично процесног права уопште, а посебно одредби ЗКП-а које се односе на извођење ове доказне радње, као и, четврто, познавање криминалистике, психологије, психијатрије и других области ради лакшег и економичнијег испитивања.

Најчешће у конкретном предмету постоје одређени материјални докази, али су често „пратећи докази” и тзв. лична доказна средства, а то су сведоци. Тада исказ сведока има изузетан значај, а поготово када се његова садржина „поклапа” са материјалним доказима.

Услов за позивање и испитивање сведока је постојање вероватноће да ће дати обавештења о:

- кривичном делу и учиниоцу,
- другим чињеницама које се утврђују у поступку.

Значи, орган поступка, по својој оцени, полази од тога да за одређено лице – сведока постоји вероватноћа да располаже обавештењима о кривичном делу, учиниоцу, као и о другим чињеницама које се утврђују у поступку. Тако сведок може бити лице које је до обавештења и других чињеница (претходно

Случај 21.

Ослобођење од сведочења по брачном односу и ослобођење по основу сродства по тазбини престаје разводом брака.

(Пресуда Врховног суда Хрватске Кж 1312/75 од 8. јула 1975)

Случај 22.

Ослобођење од дужности сведочења не може бити делимично.

(Пресуда Врховног суда Србије Кж 1230/04 од 21. октобра 2004)

Случај 23.

Нема сметњи да се као сведок испита лице које има одређене физичке или душевне недостатке, дете, стар човек, болесник и други, под условом да орган поступка оцени да то лице може да пренесе обавештење о чињеницама које се утврђују у поступку.

У складу са тим, исказ малолетног оштећеног који је ментално недовољно развијен и смањеног степена развијености може да представља доказ у поступку ако је саслушан под одређеним условима.

(Пресуда Врховног суда Србије Кж 285/06 од 27. фебруара 2006)

Случај 24.

Ванбрачну заједницу би требало разумети на шири начин, а њено постојање би у сваком случају обавезивало суд да, када утврди да окривљени живи у ванбрачној заједници са сведоком, упозори сведока да не мора да сведочи.

(Пресуда Апелационог суда у Новом Саду Кж 4822/10 од 14. децембра 2010)

Случај 25.

Брачни друг окривљеног не може да се позива на погодност ослобођења од дужности сведочења у случају када и сам у истом поступку има својство оптуженог.

(Пресуда Врховног суда Србије Кж 2154/98 од 5. децембра 2000)

Случај 26.

Сведок се може саслушати у вези са чињеницама и околностима које се односе на кривично дело и учиниоца, које је ван поступка сазнао од сродника окривљеног, ослобођеног од дужности сведочења, који је ускратио сведочење користећи своје право.

(Пресуда Савезног суда Кзс 13/75)

Случај 27.

Нема правне сметне за саслушање референта Секретаријата народне одбране Скупштине општине о томе шта му је ван кривичног поступка рекао сведок ослобођен од дужности сведочења о чињеницама које се утврђују у кривичном поступку.

(Пресуда Врховног војног суда К 76/84 од 6. марта 1984)

Случај 28.

Дете од једанаест година живота није способно да схвати значај права да не може да сведочи, па се не може ни саслушати као сведок, осим ако то окривљени сам захтева. Ако таквог захтева није било, а малолетник је ипак саслушан и на његовом исказу заснована је судска одлука, тиме је учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из чл. 364. ст. 1. т. 8) ЗКП-а.

(Пресуда Врховног војног суда К 330/81 од 8. септембра 1981)

Електронски часопис

ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Електронски часопис Леге Артис – Прописи у пракси налази се на интернет страници **www.legeartis.rs**, ажурира се свакодневно и користи путем корисничког имена и лозинке.

Сви чланци могу да се претражују на различите начине: по речима у називу или самом чланку, правним областима или ауторима, а дат је и преглед најчитанијих чланака у току месеца. Такође, на једном месту налази се и архива свих бројева од почетка објављивања. Чланци се могу чувати у ***PDF*** формату, а могу и да се штампају и копирају.

Осим оних које чине штампано издање, у електронском издању налазе су и додатне рубрике: Образовање, Ауторско право, Планирање и изградња и др.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Супарничарство кроз судску праксу привредних судова

Супарничарство представља процесноправну заједницу која подразумева да у истом поступку више лица буде на страни тужиоца или туженог, односно да више лица једном тужбом може да тужи или да буде тужено. У наставку су издвојени новији примери из судске праксе привредних судова који се односе на овај сложени процесни институт.

Испуњени су услови за прекид парничног поступка само у односу на првотуженог уколико исти буде брисан из Регистра привредних субјеката као неактиван субјект.

Из образложења:

Одредбом члана 222. став 1. тачка 4. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС”, бр. 72/2011, 55/2014) прописано је да суд утврђује прекид поступка кад странка која је правно лице престане да постоји, односно када надлежни орган правоснажно одлучи о забрани рада.

У складу са одредбом члана 209. Закона о парничном поступку, сваки супарничар је у парници самостална странка и његове радње или пропуштање не користе нити штете другим супарничарима.

Првостепени суд је донео решење о прекиду парничног поступка у односу на првотуженог Задружног предузећа *** јер је исти као неактиван субјект брисан из Регистра привредних субјеката дана 21. 6. 2018. године. Друготужени, као физичко лице, уложио је жалбу на наведено решење о прекиду поступка наводећи да је суд био дужан да прекине поступак и у односу на њега. Правилна је и на закону заснована одлука првостепеног суда јер се иста заснива на правилној примени одредаба члана 222. став 1. тачка 4) Закона о парничном поступку, које прописују прекид поступка као последицу престанка правног лица. Нису били испуњени услови за прекид поступка у односу на друготуженог Д. М. као физичког лица, јер се поступак према њему може спровести имајући у виду да је тужба поднета због пробоја правне личности, да је друготужени био законски заступник првотуженог у време закључења правног посла, који у случају злоупотребе одговара за обавезе друштва.

(Решење Привредног суда у Пожаревцу П. 521/18 од 6. 12. 2018. године, потврђено Решењем Привредног апелационог суда у Београду Пж. 556/19 од 13. 6. 2019)

Суд ће одбити тужбени захтев ако тужбом нису обухваћени сви нужни супарничари.

Из образложења:

Одредбом члана 211. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС”, бр. 72/2011, 49/2013, 55/2014) прописано је да нужно супарничарство постоји ако по закону или због природе правног односа тужбом морају да се обухвате сва лица која су учесници материјалноправног односа, док је ставом 2. истог члана прописано да, ако сва лица из става 1. овог члана нису обухваћена тужбом као странке, суд ће одбити тужбени захтев као неоснован.

У конкретном случају тужилац је тражио утврђење ништавости Анекса уговора број 2951 од 28. 6. 2016. године, који је закључен између ПД „С.” д. о. о. Костолац, који није

Нужно супарничарство постоји ако по закону или због природе правног односа тужбом морају да се обухвате сва лица која су учесници материјалноправног односа.

Из образложења:

Одредбом члана 211. став 1. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС”, бр. 72/11, 49/13 и 55/14) прописано је да нужно супарничарство постоји ако по закону или због природе правног односа тужбом морају да се обухвате сва лица која су учесници материјалноправног односа, док је одредбом става 2. истог члана прописано да, ако сва лица из става 1. овог члана нису обухваћена тужбом као странке, суд ће да одбије тужбени захтев као неоснован. Ставом 3. истог члана прописано је да о нужном супарничарству суд води рачуна по службеној дужности.

Првостепени суд је правилно нашао да у конкретном случају тужбом није обухваћен власник парцеле која је овде предмет тужбеног захтева, Република Србија, већ само њен корисник, Земљорадничка задруга „П…” у стечају из Кучева, што је суд утврдио из Извештаја службе за катастар непокретности Кучево број 952-423/2014 од 19. 5. 2014. године, па је, одлучујући о приговору пасивне легитимације, правилно закључио да је исти основан. Такође, првостепени суд је утврдио и да тужилац није доставио одговарајуће доказе о начину стицања предметне парцеле у складу са наводима у тужби, односно да је исту стекао на основу поклона, а затим да није доставио ни одговарајуће доказе да је својим средствима изградио и адаптирао стамбени објекат на поменутој парцели.

Како је у тужби као тужени означена само Земљорадничка задруга „П…” у стечају са седиштем у Кучеву, која није власник, већ само корисник дела 600/7321 кат. парцеле број 4052/8 из Листа непокретности број 244 КО Волуја, то је првостепени суд правилно одбио тужбени захтев.

Власник и носилац права коришћења непокретности имају положај нужног и јединственог супарничара, а тужбени захтев којим један од њих није обухваћен није основан услед непотпуне пасивне легитимације, с обзиром на то да они чине једну парничну странку.

(Пресуда Привредног суда у Пожаревцу П. 334/14 од 4. 2. 2015, потврђена Пресудом Привредног апелационог суда у Београду Пж. 996/15 од 25. 8. 2016)

Неучествовање једног од нужних супарничара представља недостатак који утиче на страначку способност јер сви нужни супарничари чине једну парничну странку.

Из образложења:

Неучествовање једног од нужних супарничара представља недостатак који утиче на страначку способност јер сви нужни супарничари чине једну парничну странку, а када недостаје један од њих, онда у спору нема ни парничне странке, што је разлог који води одбијању тужбеног захтева. Из одредбе члана 211. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС”, бр. 72/2011 и 55/2014) јасно произлази да, у случају када тужбом нису обухваћена сва лица која се као нужни супарничари сматрају странком, суд ће одбити тужбени захтев као неоснован, при чему постоји обавеза суда да по службеној дужности води рачуна о томе да ли је тужилац тужбом обухватио сва лица која се по одредбама самог закона сматрају нужним супарничарима.

Стога су неосновани жалбени наводи тужиоца о погрешној примени материјалног права, а посебно зато што тужилац у конкретном случају у односу на означеног туженог није доставио ни одговарајуће доказе о основу стицања предметне парцеле, а затим није доставио ни доказе да је својим средствима изградио предметни објекат.

(Пресуда Привредног суда у Пожаревцу П. 334/14 од 4. 2. 2015. године, потврђена Пресудом Привредног апелационог суда у Београду Пж. 996/15 од 25. 8. 2016)

Мишљења Министарства трговине у вези са применом новог Закона о трговини и Закона о заштити потрошача

У наставку су цитирана службена мишљења Министарства трговине, туризма и телекомуникација која се односе на акцијску продају, продајне подстицаје, снижења, распродају и друга спорна питања која су се појавила у пракси од почетка примене новог Закона о трговини, али и она која се односе на примену Закона о заштити потрошача.

ПРОДАЈНИ ПОДСТИЦАЈ – ПРАТЕЋИ ПОКЛОН

Да ли је исправно да трговац у понуди асортимана има производ који се продаје у паковању у збиру од чега би одређени број истог производа био гратис, а да без поклона, тј. гратиса у продаји нуди само један комад тог производа, тј. да ли би могли имати у продаји бријаче који би се продавали у паковању од 6 + 2, од којих су два бријача гратис и поред те понуде имати у понуди још бријач по комаду, док у понуди не би било бријача у паковању од 6 комада? С тим у вези, обавештавамо вас следеће:

Чланом 36. став 7. Закона о трговини („Сл. гласник РС”, бр. 52/19) прописано је да је понуда пратећег поклона могућа само ако трговац, односно пружалац услуге већ нуди робу/услугу без пратећег поклона.

У складу са тим, уколико трговац у редовној продаји има бријач по комаду, истоветан као бријачи за које би понудио продајни подстицај, и уколико збир цена шест бријача по комаду није мањи од цене паковања бријача 6 + 2, може нудити продајни подстицај који се односи на паковање бријача 6 + 2, од којих су два бријача гратис.

(Мишљење Министарства трговине, туризма и телекомуникација број 334-00-03375/2019-03)

УПУТСТВО ЗА УПОТРЕБУ КОЈЕ СЕ ДОСТАВЉА КУПЦИМА УЗ УРЕЂАЈЕ ГДЕ ЈЕ УПУТСТВО НЕОПХОДНО

Дописом од 14. августа 2019. године Министарству трговине, туризма и телекомуникација доставили сте, ради давања мишљења, захтев који се односи на питање у вези са упутством за употребу које се доставља купцима уз уређаје где је упутство неопходно. С тим у вези, обавештавамо вас следеће:

Закон о заштити потрошача („Службени гласник РС”, бр. 62/2014, 6/2016 – др. закон и 44/2018 – др. закон) у чл. 47. став 1. прописује да је продавац дужан да потрошачу преда упутство за употребу и монтажу, односно друге информације којима се потрошач упознаје са својствима техничке робе, када је то битно, а с обзиром на њену природу, својства и намену у складу са посебним прописима, на српском језику на јасан и разумљив начин. У ставу 2. поменутог члана наводи се да упутство за употребу и монтажу може бити сачињено на посебном писмену, односно прилепљено или одштампано на роби или њеној амбалажи, у виду текста, слике или скице, као и у комбинацији ових облика. У вези са наведеним у члану 156. став 2. тачка 16) Закона о заштити потрошача надлежни

СВУ РОБУ КОЈУ ТРГОВАЦ ОГЛАШАВА ИЛИ САМО НА РОБУ ЗА КОЈУ, У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 35. СТАВ 10, МИНИСТАР ПРОПИСУЈЕ ОБАВЕЗУ ИСТИЦАЊА ЈЕДИНИЧНЕ ЦЕНЕ?

Чланом 35. Закона о трговини („Сл. гласник РС”, бр. 52/2019) дефинисано је да јединична цена представља коначну цену, укључујући и порез, по јединици мере, као што је килограм, литар, метар, квадратни метар, кубни метар или друга јединица мере која се уобичајено користи у промету одређене робе/услуге. Јединична цена се не мора посебно истицати ако је једнака продајној цени. Министар ближе прописује врсту робе за коју се истиче јединична цена и начин истицања.

С тим у вези, мишљења смо да је код оглашавања потребно истицати и јединичну цену робе само код производа за које је министар прописао обавезу истицања јединичне цене и њихов начин истицања.

(Мишљење Министарства трговине, туризма и телекомуникација број 011-00-00329/2019-03 од 2))

ДА ЛИ СЕ ПОДАЦИ ИЗ ДЕКЛАРАЦИЈЕ ЗА РОБУ КОЈА СЕ НАЛАЗИ У ТРГОВИНИ НА МАЛО МОГУ МЕЊАТИ УКОЛИКО ЈЕ ДЕКЛАРАЦИЈА КОЈА СЕ НАЛАЗИ НА РОБИ СТАВЉЕНА НА РОБУ ОЧИГЛЕДНОМ ОМАШКОМ?

Чланом 34. Закона о трговини („Сл. гласник РС”, бр. 52/2019) роба у трговини на мало мора да има декларацију која садржи податке о називу и врсти робе, типу и моделу у складу са природом робе, количини израженој у јединици мере или комаду у складу са својствима робе, пословном имену произвођача, а за робу из увоза о пословном имену увозника и земљи производње. Подаци из декларације за робу која се налази у трговини на мало не могу да се мењају или уклањају.

На основу напред наведеног, мишљења смо да није могуће мењати декларацију на роби која се налази у трговини на мало, јер се на тај начин потрошачу не пружа јасна и прецизна информација о пореклу робе, што је у супротности са поменутим чланом закона.

(Мишљење Министарства трговине, туризма и телекомуникација број 011-00-00329/2019-03 од 1))

ИНГ-ПРО САВЕТОВАЊА

ИНГ-ПРО организује скупове, саветовања, семинаре и обуке с правном и финансијском тематиком, представљајући прописе који су не само актуелни већ су и у најширој примени у оквиру законодавства Републике Србије. Овакав вид организације постао је неизбежан начин упознавања с бројним недоумицама и проблемима у пракси, али и пут ка њиховом бржем и успешнијем превазилажењу како би се омогућила сврсисходна примена прописа.

Предавачи су врсни и посвећени стручњаци који настоје да подстакну учеснике на промишљање најделотворнијег начина за превазилажење немалих проблема и повећање ефикасности из области које су тема саветовања.

Саветовања се одржавају у пријатном амбијенту, у технички потпуно опремљеним салама, са паузама за кафу и ручак.

На нашим интернет странама *www.propisi.net*, *www.legeartis.rs* и *www.poslovnisavetnik.net* увек се можете информисати о актуелним саветовањима и, уколико сте заинтересовани, попунити електронску пријаву.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Имате питање? Имамо одговор!

У овој рубрици дајемо одговоре на нека од питања која сте упутили нашем часопису. Подсећамо да право на постављање питања и добијање одговора имају искључиво претплатници на наш часопис.

РАДНО ПРАВО

Радни однос старосног пензионера

П: *Под којим условима може да се заснује радни однос са корисником старосне или превремене старосне пензије?*

О: Законом о раду прописане су минималне године живота за заснивање радног односа (15 година), а горња старосна граница до које запослени може да остане у радном односу није прописана. Дакле, нема законских сметњи да послодавац заснује радни однос са старосним пензионером. Закон о ПИО у члану 121. став 1. прописује: *Корисник старосне пензије, превремене старосне пензије који се запосли на територији Републике, односно обавља самосталну делатност по основу које је обавезно осигуран на територији Републике, има право по престанку тог запослења односно обављања те самосталне делатности, на поновно одређивање пензије ако је био у осигурању најмање годину дана.*

Дакле, корисник старосне пензије може да заснује радни однос са пуним радним временом на неодређено или одређено време, са свим правима и обавезама по основу Закона о раду, а може и да обавља самосталну делатност.

Лицу које по навршеним годинама живота и стажа оствари право на старосну или превремену старосну пензију, ради одласка у исту потребно је да радни однос престане и да то лице поново заснује радни однос код послодавца као старосни пензионер.

Право на старосну пензију, превремену старосну пензију остварује се после престанка осигурања (видети члан 82а Закона о ПИО). Потребно је да послодавац одјави запосленог у Централном регистру обавезног социјалног осигурања и да поново заснује радни однос са њим као пензионером, при чему, да би са пензионером поново засновао радни однос, послодавац не мора да чека коначно решење надлежног Фонда ПИО о старосној или превременој старосној пензији, већ је то могуће спровести одмах након подношења захтева за остваривање права на исту од стране запосленог.

Старосни пензионер као директор привредног друштва

П: *Да ли старосни пензионер може бити директор привредног друштва?*

О: Нема сметњи да директор и законски заступник друштва који је стекао услов за старосну пензију поново као пензионер, након подношења захтева за остваривање права на пензију, заснује радни однос у привредном друштву као директор, закључивањем уговора о раду, а нема сметње ни да, у смислу члана 48. Закона о раду, закључи уговор о правима и обавезама директора.

Старосни пензионер и рад ван радног односа

П: *Да ли постоји могућност да се са старосним пензионером закључи неки од уговора ван радног односа у складу са чл. 197–202. Закона о раду?*

или нема то право (треће лице је преклудирано), због чега суд неће разматрати нове доказе?

О: Одредбама члана 111. ЗИО-а прописано је, између осталог, и да *треће лице може у року од 30 дана од дана пријема правноснажног решења о одбијању приговора да покрене парнични поступак против извршног повериоца ради утврђења да је извршење на предмету недозвољено. Покретање парничног поступка не одлаже извршење. Извршни дужник који оспорава право трећег лица мора да буде обухваћен тужбом. На парнични поступак примењују се одредбе о парничном поступку за утврђивање недозвољености извршења* (члан 81). Поред тога, одредбама члана 81. ЗИО-а прописано је и следеће: *Ако се решење о одбијању жалбе заснива на чињеницама које су међу странкама спорне и које се односе на само потраживање, извршни дужник може у року од 30 дана од дана достављања решења о одбијању жалбе да покрене парнични поступак за утврђивање недозвољености извршења. Тужба не одлаже извршење. Парнични поступак има првенство у одлучивању и хитан је. Независно од означене вредности предмета спора, примењују се одредбе о споровима мале вредности из закона којим се уређује парнични поступак, а ревизија није дозвољена.*

Одредбама члана 7. Закона о парничном поступку прописано је следеће: *Странке су дужне да изнесу све чињенице на којима заснивају своје захтеве и да предложе доказе којима се утврђују те чињенице. Суд ће да размотри и утврди само чињенице које су странке изнеле и да изведе само доказе које су странке предложиле, ако законом није другачије прописано. Суд је овлашћен да утврди и чињенице које странке нису изнеле и изведе доказе које странке нису предложиле, ако из резултата расправљања и доказивања произлази да странке располажу захтевима којима не могу да располажу.* Одредбама члана 473. истог закона регулисано је, између осталог, и следеће: *Суд ће да упозори странке да у овом поступку треба да све чињенице и доказе изнесу до закључења првог рочишта за главну расправу, да у жалби против пресуде не могу да се износе нове чињенице и предлажу нови докази, као и да одлука може да се побија само због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. овог закона и због погрешне примене материјалног права.*

Имајући у виду наведене законске одредбе, сматрамо да треће лице уз тужбу може да поднесе и доказе које није поднело уз приговор трећег лица, с тим што треба имати на уму одредбе ЗПП-а које прописују обавезу тужиоца да изнесе све чињенице и доказе најкасније на првом рочишту, као и начело слободног судијског уверења по којем судија одлучује како ће ценити све изнете доказе.

Електронско издање за праћење јавних набавки

ИНГ-ПРО ЈАВНЕ НАБАВКЕ

ИНГ-ПРО ЈАВНЕ НАБАВКЕ – електронско издање за праћење јавних набавки – налази се на јавној интернет адреси *www.javne-nabavke.net* и представља издање намењено службама којима је у свакодневном раду неопходно праћење јавних набавки, које се објављују на Порталу јавних набавки, као и свих других пратећих докумената, при чему су заинтересоване за једноставан, ефикасан и брз приступ путем интернета, без икаквих поступака ажурирања од стране клијената (ажурира се аутоматски), као и са могућношћу обавештавања о набавкама које су им потребне и њиховим променама путем мејл-сервиса (директно на мејл корисника).

Зашто пратити ИНГ-ПРО Јавне набавке?

- Зато што се добија дневно ажуран преглед свих јавних набавки и пратеће документације, које се објављују у складу са Законом о јавним набавкама.
- Зато што нуди јединствену претрагу свих врста огласа по више различитих критеријума: по појмовима у називу тендера, по предмету, по периоду важења огласа (важи од – до), по датуму објављивања огласа, по статусу огласа (отворен, закључен, обустављен), по врсти поступака, наручиоцима.
- Зато што је за добијање резултата претраге довољан један критеријум претраге.
- Зато што корисник може да одабере категорије предмета набавки које су му потребне и да само о њима добија обавештења путем мејл-сервиса, чиме је поштеђен свакодневног, мукотрпног листања огласа на Порталу јавних набавки.
- Зато што се за претплатну цену добија могућност неограниченог праћења свих категорија и свих типова јавних набавки (добра, услуге, радови).
- Зато што има све измене постојећих јавних набавки, што омогућава њихово једноставно праћење.
- Зато што има и базу победника тендера, са информацијама у ком је поступку јавне набавке одређени понуђач победио.
- Зато што има листу ЈН УЖИВО, која се ажурира свака два минута и на којој се налазе најновије јавне набавке, које још нису прошле процес редакцијске обраде.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Преīлед īроīиса...

ИЗДВАЈАМО ЗНАЧАЈНЕ ПРОПИСЕ КОЈИ СУ ДОНЕТИ ИЗМЕЂУ ДВА БРОЈА...

РАДНИ ОДНОСИ

- Одлука о висини минималне цене рада за период јануар–децембар 2020. године („Сл. гласник РС”, бр. 65/2019 од 13. 9. 2019)

- Уредба о изменама и допунама Уредбе о радном времену, одморима и одсуствима професионалних војних лица („Сл. гласник РС”, бр. 66/2019 од 18. 9. 2019)

- Одлука о измени Одлуке о максималном броју запослених на неодређено време у систему државних органа, систему јавних служби, систему Аутономне покрајине Војводине и систему локалне самоуправе за 2017. годину („Сл. гласник РС”, бр. 59/2019 од 23. 8. 2019)

- Уредба о допуни Уредбе о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Сл. гласник РС”, бр. 62/2019 од 30. 8. 2019)

- Одлука о максималном броју запослених у Министарству унутрашњих послова („Сл. гласник РС”, бр. 62/2019 од 30. 8. 2019)

- Посебан колективни уговор за полицијске службенике („Сл. гласник РС”, бр. 62/2019 од 30. 8. 2019)

СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

- Правилник о образовању и начину рада органа вештачења Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање („Сл. гласник РС”, бр. 58/2019 од 16. 8. 2019)

- Уредба о утврђивању посебних износа који се плаћају за време трајања „Дечје недеље” у 2019. години („Сл. гласник РС”, бр. 64/2019 од 6. 9. 2019)

ОБРАЗОВАЊЕ

- Правилник о изменама и допунама Правилника о начину обављања организованог превоза деце („Сл. гласник РС”, бр. 61/2019 од 29. 8. 2019)

- Правилник о врсти, називу, садржају и изгледу образаца евиденција и јавних исправа и начину њиховог вођења, попуњавања и издавања у предшколској установи („Сл. гласник РС”, бр. 63/2019 од 4. 9. 2019)

- Правилник о стипендијама за студенте који се образују за обављање недостајућих занимања од нарочитог значаја за одређену школску годину („Сл. гласник РС”, бр. 65/2019 од 13. 9. 2019)

- Закон о дуалном моделу студија у високом образовању („Сл. гласник РС”, бр. 66/2019 од 18. 9. 2019)

- Закон о регулисаним професијама и признавању професионалних квалификација („Сл. гласник РС”, бр. 66/2019 од 18. 9. 2019)

- Закон о изменама Закона о високом образовању („Сл. гласник РС”, бр. 67/2019 од 20. 9. 2019)

БУЏЕТСКИ СИСТЕМ И ЈАВНИ ДУГ

- Уредба о изменама и допуни Уредбе о поступку за утврђивање права на исплату девизне штедње грађана („Сл. гласник РС”, бр. 61/2019 од 29. 8. 2019)

- Правилник о измени и допунама Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем („Сл. гласник РС”, бр. 68/2019 од 25. 9. 2019)

- Правилник о изменама и допунама Правилника о условима и начину вођења рачуна за уплату јавних прихода и распоред средстава са тих рачуна („Сл. гласник РС”, бр. 68/2019 од 25. 9. 2019)

- Правилник о изменама Правилника о начину и поступку обављања платног промета у оквиру консолидованог рачуна трезора („Сл. гласник РС”, бр. 68/2019 од 25. 9. 2019)

ЗДРАВСТВО

- Правилник о допуни Правилника о утврђивању цена за лабораторијске здравствене услуге на примарном, секундарном и терцијарном

Преīлед īроīиса...

- Правилник о начину вођења евиденције о пруженој бесплатној правној помоћи и бесплатној правној подршци („Сл. гласник РС”, бр. 68/2019 од 25. 9. 2019)

- Правилник о изгледу и ближој садржини обрасца захтева за одобравање бесплатне правне помоћи („Сл. гласник РС”, бр. 68/2019 од 25. 9. 2019)

- Правилник о организацији и начину спровођења обуке за примену Закона о бесплатној правној помоћи („Сл. гласник РС”, бр. 68/2019 од 25. 9. 2019)

- Правилник о упућивању подносиоца захтева на пружаоца бесплатне правне помоћи („Сл. гласник РС”, бр. 68/2019 од 25. 9. 2019)

- Правилник о начину вођења евиденције органа управе јединице локалне самоуправе о захтевима за одобравање бесплатне правне помоћи и бесплатне правне подршке („Сл. гласник РС”, бр. 68/2019 од 25. 9. 2019)

ОСТАЛЕ ОБЛАСТИ

- Правилник о ближим условима за квалификоване електронске временске жигове („Сл. гласник РС”, бр. 59/2019 од 23. 8. 2019)

- Правилник о начину примене овлашћења службеника обезбеђења („Сл. гласник РС”, бр. 59/2019 од 23. 8. 2019)

- Уредба о изменама Уредбе о националним спортским признањима и новчаним наградама („Сл. гласник РС”, бр. 65/2019 од 13. 9. 2019)

- Уредба о начину преузимања, размене података, приступа и заштите података садржаних у Централном регистру становништва, као и другим техничким питањима од значаја за вођење Централног регистра становништва („Сл. гласник РС”, бр. 68/2019 од 25. 9. 2019)

... донеīих између два броја

Календар важења īравних аката

Прописи који одложено престају да важе или чија одложена примена почиње у наредном периоду

- **Закон о бесплатној правној помоћи** („Сл. гласник РС”, бр. 87/2018)

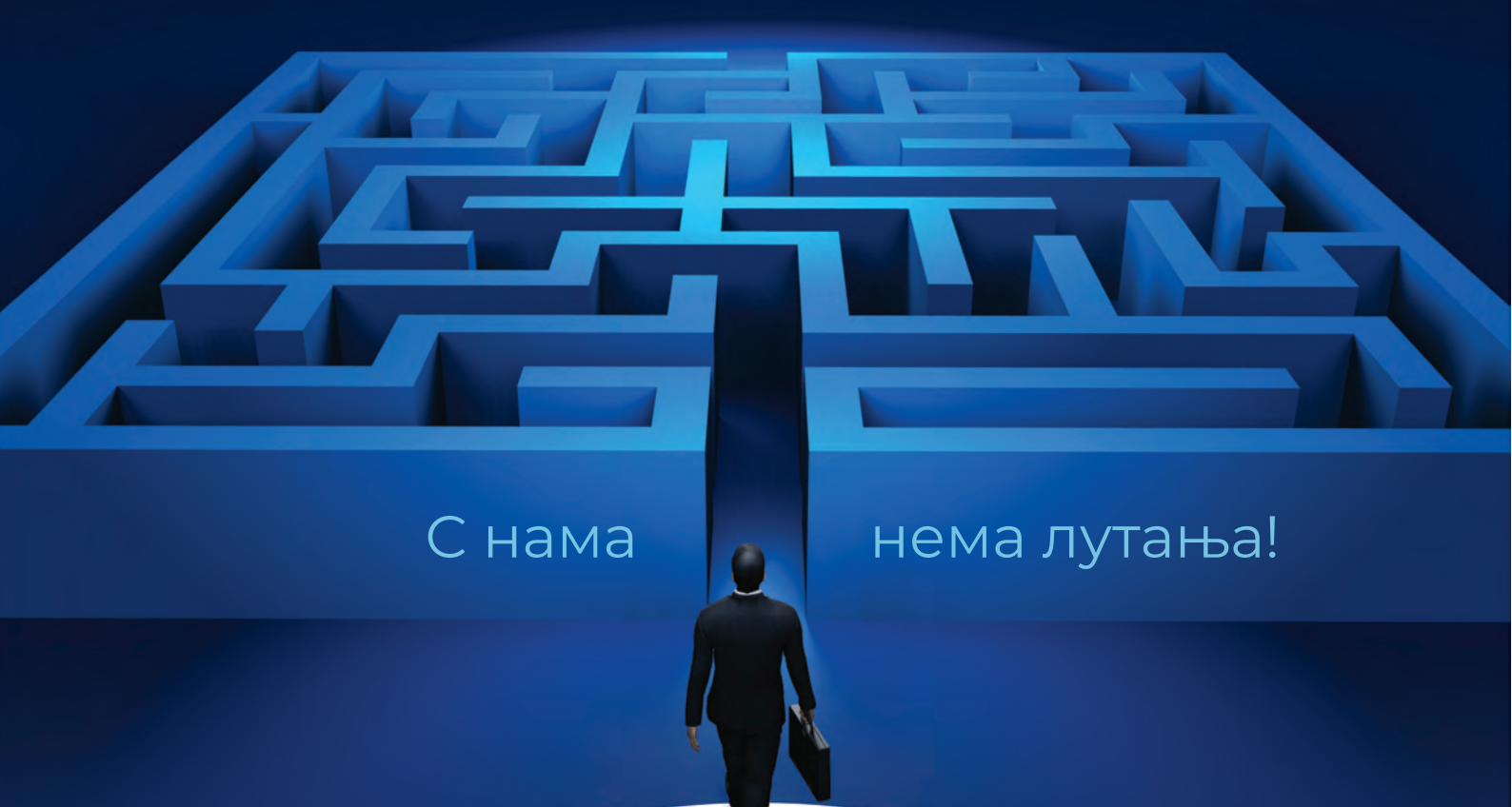
– примењује се од 1. 10. 2019. године.

- **Закон о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Кипра о размени и узајамној заштити тајних података** („Сл. гласник РС – Међународни уговори”, бр. 87/2018)

– Споразум ступа на снагу 1. 10. 2019. године.

- **Правилник о изгледу обрасца и поступку издавања личне карте за странца и привремене личне карте за странца** („Сл. гласник РС”, бр. 20/2019 и 47/2019)

– почиње да се примењује 1. 11. 2019. године.

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ

ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

ИНГ-ПРО

3 ДЕЦЕНИЈЕ

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА

Пословни саветник – штампани часопис:
САВЕТОДАВНИ ЧАСОПИС ИЗ ОБЛАСТИ ФИНАНСИЈА

